

RONDREIS 2024 | DE PENTATEUCH

Metta Wierenga

Wat?	Wanneer?	Waar?
Genesis Het wereldbeeld van Genesis	15 februari	De Oude School
Exodus, Leviticus, Numeri Het verbond met God	29 februari	De Rank
Deuteronomium De terugblik van Mozes	21 maart	De Stigt

WAT GAAN WE DOEN?

1. De structuur van Deuteronomium
2. Drie thema's uit drie toespraken van Mozes
3. Vergelijking met verbondsteksten van die tijd
4. Terugblik op de hele Pentateuch: **Heb God lief en leef!**

DE NAAM VAN HET BOEK DEUTERONOMIUM

- *Misjnee Tora* = Hebreeuws voor ‘hernieuwde uiteenzetting van de wet’
- *Deuteros nomos* = Grieks voor ‘tweede wet’ => verlatijnt = Deuteronomium
- *Devariem* = ‘woorden’, want Deut.1:1: ‘Dit zijn de woorden...’
- Bijnaam: ‘het evangelie volgens Mozes’: oproep aan het volk om Gods liefde en loyaliteit te beantwoorden met liefde en loyaliteit.

Deuteronomium = één dag (ongeveer 4 uur?)

1:1-4:43	4:44-28:68	29:1-31:13	31:14-30	33:1-29
Mozes' eerste toespraak	Mozes' tweede toespraak	Mozes' derde toespraak	Het lied van JHWH & Mozes	De zegen van Mozes
<i>'Dit zijn de woorden ...'</i>	<i>'Dit is de tora ...'</i>	<i>'Leef alle geboden na die ik u vandaag gegeven heb.'</i>	<i>'Daarom moet jij het volgende lied opschrijven ...'</i>	<i>'Dit is de zegen van Mozes ...'</i>
Historische terugblik	<i>'Dit zijn de geboden, wetten en regels ...'</i>		Mozes' opvolger Jozua	Mozes sterft, wordt begraven en Israel rouwt.
De genade van Gods roeping en bevrijding	De uitleg van Gods genade	Vertrouw op Gods genade	Profetie van de toekomst: Israëls ontrouw en Gods trouw en genade	

MOZES' EERSTE TOESPRAAK: GODS GENADE IN ROEPING EN BEVRIJDING | DEUT.1-4

MOZES' EERSTE TOESPRAAK: GODS GENADE IN ROEPING EN BEVRIJDING | DEUT.1-4

*1₁Hier volgen de woorden die Mozes tot heel Israël heeft gesproken in de dorre vlakte **aan de overkant van de Jordaan**, ter hoogte van Suf, tussen Paran aan de ene kant en Tofel, Laban, Chaserot en Di-Zahab aan de andere.*

2(Het is elf dagreizen van de Horeb naar Kades-Barnea, als men de route door het Seirgebergte volgt.)

3Veertig jaar na de uittocht uit Egypte, op de eerste dag van de elfde maand, sprak Mozes het volk van Israël toe zoals de HEER hem had opgedragen.

4Dat gebeurde nadat hij Sichon, de koning van de Amorieten, die in Chesbon zetelde, had verslagen,

alsook koning Og van Basan, die zetelde in Astarot en Edrei. [Num.21:21-35]

*5**Aan de overkant van de Jordaan**, in Moab, gaf Mozes het volk zijn onderricht; [lett: Mozes begon de Tora uit te leggen], hier volgt alles wat hij uiteenzette:*

Mediterranean Sea

Syrian Desert

Euphrates R.
Babylon

Damascus

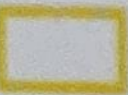

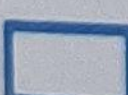
Jerusalem

Beersheba

Hebron

Arabian Desert

Red Sea

- Genesis
- Exodus
- Leviticus
- Numbers
- Deuteronomy

1₆De HEER, onze God, heeft bij de Horeb tegen ons gezegd: 'Jullie zijn nu lang genoeg bij deze berg gebleven.

1₉Toen braken wij op van de Horeb, en gingen door heel die grote en vreselijke woestijn, die u gezien hebt, in de richting van het bergland van de Amorieten, zoals de HEERE, onze God, ons geboden had; en wij kwamen tot aan Kades-Barnea.

2₀Toen zei ik tegen u: U bent gekomen tot aan het bergland van de Amorieten, dat de HEERE, onze God, ons geven zal. 2₁Zie, de HEERE, uw God, heeft het land aan u gegeven; trek op, neem het in bezit, zoals de HEERE, de God van uw vaders, tot u gesproken heeft; wees niet bevreesd en wees niet ontsteld.

2₂Toen kwam u allen naar voren, naar mij toe, en zei: Laten wij mannen voor ons uit sturen, die het land voor ons verkennen en ons verslag uitbrengen langs welke weg wij het moeten intrekken en bij welke steden wij zullen komen.

MOZES' TWEEDE TOESPRAAK: DE UITLEG VAN GODS GENADE | DEUT.4-28

The background features a vertical color gradient from a deep red at the top to a dark blue at the bottom. It is decorated with faint, light-colored geometric patterns, including concentric circles, dashed lines, and arrows, which are most prominent on the right side of the frame.

Deuteronomium = één dag (ongeveer 4 uur?)

1:1-4:43	4:44-28:68	29:1-31:13	31:14-30	33:1-29
Mozes' eerste toespraak	Mozes' tweede toespraak	Mozes' derde toespraak	Het lied van JHWH & Mozes	De zegen van Mozes
<i>'Dit zijn de woorden ...'</i>	<i>'Dit is de tora ...'</i>	<i>'Leef alle geboden, want ik u v gege</i>	<i>'Daarom moet</i>	<i>'Dit is de zegen van Mozes ...'</i>
Historische terugblik	<i><u>'Dit zijn de geboden, wetten en regels ...'</u></i>		Ongeveer 50% overlap met de geboden, wetten en regels uit Exodus, Leviticus en Numeri, deels aangepast aan nieuwe situatie	Mozes sterft, wordt begraven en Israel rouwt.
De genade van Gods roeping en bevrijding	De uitleg van Gods genade	Vertrouw op Gods genade	Profetie van de toekomst: Israëls ontrouw en Gods trouw en genade	

MOZES' TWEEDE TOESPRAAK: DE UITLEG VAN GODS GENADE: LUISTER EN HEB LIEF | DEUT.4-28

6₄Luister, Israël: de HEER, onze God, de HEER is de enige!

5Heb de HEER, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw kracht.

DEUTERONOMIUM 6

6₄ Luister, Israël: de HEER, onze God, de HEER is de enige!

5 Heb de HEER, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw kracht.

6 Houd de geboden die ik u vandaag opleg steeds in gedachten.

7 Prent ze uw kinderen in en spreek er steeds over, thuis en onderweg, als u naar bed gaat en als u opstaat.

8 Draag ze als een teken om uw arm en als een band op uw voorhoofd.

9 Schrijf ze op de deurposten van uw huis en op de poorten van de stad.

1. **Luister dus, Israël**, naar de wetten en de regels waarin ik u onderwijs en kom ze na. Dan blijft u in leven en kunt u het land in bezit nemen dat de HEER , de God van uw voorouders, u zal geven. Deut. 4:1
2. **Luister, Israël**, naar de wetten en de regels die ik u vandaag bekendmaak. Maak ze u eigen en leef ze strikt na. Deut. 5:1
3. **Luister dus, Israël**, en neem ze nauwlettend in acht. Dan zal het u goed gaan in het land dat overvloedig van melk en honing, en zult u sterk in aantal toenemen, zoals de HEER , de God van uw voorouders, u heeft toegezegd. Deut. 6:3
4. **Luister, Israël**: de HEER , onze God, de HEER is de enige! Deut. 6:4
5. **Luister, Israël!** U staat op het punt de Jordaan over te steken om het land van die andere volken binnen te gaan en het in bezit te nemen. Zij zijn groter en machtiger dan u en hebben grote steden met hemelhoge versterkingen. Deut. 9:1
6. **'Luister, Israël.** Vandaag bindt u de strijd aan met de vijand. Wees sterk en moedig, laat u niet afschrikken en wees niet bang voor hem. Deut. 20:3
7. **'Wees stil en luister, Israël.** Vandaag bent u het volk van de HEER , uw God, geworden. Deut. 27:9

*Kortom: Blijf de HEER , uw God, volgen en heb alleen voor Hem ontzag. Leef zijn geboden na en **luister naar Hem**; dien alleen Hem en blijf Hem toegedaan. Deut. 13:5*

DE GEBODEN, WETTEN EN REGELS | DEUT.21 NBV21

¹⁰Als u ten strijde trekt tegen de vijand, en de HEER, uw God, levert hem aan u uit, ¹¹en u ziet onder de mensen die u krijgsgevangen maakt een mooi meisje dat bij u in de smaak valt en dat u tot uw vrouw wilt maken, ¹²en u neemt haar mee naar huis, dan moet zij haar hoofd kaalscheren, haar nagels knippen ¹³en de kleren die ze als krijgsgevangene droeg afleggen. Gedurende een maand mag ze in uw huis om haar vader en haar moeder treuren. Daarna mag u met haar slapen en haar ten huwelijk nemen, zodat ze uw vrouw wordt. ¹⁴Als u haar op een gegeven moment niet meer wilt, moet u haar laten gaan waarheen ze wil. U mag haar niet verkopen en haar evenmin als een slavin behandelen, want u hebt haar al haar eer ontnomen.

DE GEBODEN, WETTEN EN REGELS | DEUT.21 HSV

¹⁰Wanneer u ten strijde trekt tegen uw vijanden, en de HEERE, uw God, geeft hen in uw hand, zodat u hen als gevangenen wegvoert, ¹¹en u ziet onder de gevangenen een vrouw die mooi van gestalte is, en u vat liefde voor haar op en u neemt haar voor uzelf tot vrouw, ¹²dan moet u haar uw huis binnenbrengen. Zij moet vervolgens haar hoofd kaalscheren, haar nagels knippen ¹³en de kleren van haar gevangenschap uittrekken. Zij moet in uw huis gaan wonen en een maand lang haar vader en haar moeder bewenen. Daarna mag u bij haar komen en haar man zijn, en zij zal u tot vrouw zijn.

¹⁴En als zij u niet meer genegen is, moet het zó zijn dat u haar laat gaan waarheen zij wil. U mag haar in geen geval voor geld verkopen of haar als slavin behandelen, want u hebt haar al vernederd.

ZEGEN EN VLOEK | DEUT.26-28

Deuteronomium als verbondsboek | standaardindeling van een verbondsverdrag:

1. Historische inleiding
2. Presentatie van de beide verbondspartners
3. Verplichtingen van het verbond
4. Getuigen (lijst van diverse goden)
5. Zegen en vloek

Verbondsboek: de afspraken van het verbond worden uitgelegd en geconcretiseerd voor de nieuwe generatie(s)

- Luisteren (gehoorzamen) en liefhebben (loyale toewijding) brengt Leven in het land van melk en honing
- Zelfde keuze als Adam en Eva in hof van Eden

Vergelijkbaar
met een
huwelijk

ZEGEN EN VLOEK | DEUT.26-28

*¹⁷Vandaag hebt u de **HEER** verzekerd dat Hij uw God zal zijn, dat u de weg zult volgen die Hij u wijst, en dat u zijn wetten, geboden en regels zult naleven en Hem gehoorzaam zult zijn.*

*¹⁸Vandaag heeft de **HEER** u verzekerd dat u, zoals Hij u heeft beloofd, zijn volk zult zijn, zijn kostbaar bezit. U moet al zijn geboden naleven.*

¹⁹Hij zal u hoog verheffen boven alle volken die Hij geschapen heeft. U zult lof oogsten en met roem overladen worden.

*U zult het volk zijn dat aan de **HEER**, uw God, is gewijd, zoals Hij heeft beloofd.*

Verdrag tussen Egypte en Hatti

Vloeken en zegeningen voor dit Verdrag

Wat betreft deze woorden die op dit zilveren tablet van het land Hatti en van het land Egypte staan - wat betreft hem die ze niet zal houden: duizend goden van het land Hatti, samen met duizend goden van het land van Egypte, zullen zijn huis, zijn land en zijn dienaren vernietigen.

Maar wat hem betreft die deze woorden, die deze zilveren tafel zijn, zal bewaren, of het nu Hatti is of Egyptenaren, en ze niet nalaten, duizend goden van het land Hatti, samen met duizend goden van het land Egypte zullen ervoor zorgen dat hij gezond is, en zullen ervoor zorgen dat hij leeft, samen met zijn huizen en zijn (land) en zijn dienaren.

Uitlevering van Egyptenaren uit Hatti

Als een man uit het land Egypte vlucht – of twee of drie – en ze bij de Grote Prins van Hatti komen, zal de Grote Prins van Hatti hen te pakken krijgen, en hij zal ervoor zorgen dat ze worden teruggebracht naar User-maat-Re Setep-en-Re, de grote heerser van Egypte.

Maar wat de man betreft die naar Ramses Meri-Amon, de grote heerser van Egypte, zal worden gebracht, zorg ervoor dat zijn misdaad niet tegen hem wordt aangespannen;

zorg er niet voor dat zijn huis, zijn vrouwen of zijn kinderen vernietigd worden; zorg er niet voor dat hij wordt gedood;

zorg ervoor dat er geen letsel wordt toegebracht aan zijn ogen, zijn oren, zijn mond of zijn benen; laat geen enkele misdaad tegen hem worden aangevoerd.

MOZES' DERDE TOESPRAAK: VERTROUW OP GODS GENADE | DEUT.29-31

DEUTERONOMIUM 29:28:1-20

“Waarom behandelt de HEER dit land zo? Waarom is zijn toorn zo hevig opgelaaid?”²⁴ Dit zal het antwoord zijn: “Zij hebben het verbond geschonden dat de HEER, de God van hun voorouders, met hen sloot toen Hij hen wegleidde uit Egypte; ²⁵ze zijn andere goden gaan vereren en hebben neergeknield voor goden die ze nog niet kenden en die de HEER niet voor hen had bestemd.

²⁶Dat is de reden waarom de HEER in woede tegen dit land is uitgebarsten en alle vervloekingen die in dit boek beschreven staan over hen heeft uitgestort. ²⁷Zo kwaad, zo woedend, zo razend was de HEER dat Hij hen van hun eigen grond heeft gerukt en naar een ander land heeft weggeslingerd. Zover is het nu gekomen.”

DEUTERONOMIUM 29:28:1-20

¹Wanneer alles werkelijkheid is geworden wat ik u beschreven heb, de zegeningen en de vervloekingen, en wanneer u ten slotte, door de HEER, uw God, uiteengejaagd en verstrooid onder alle volken, daar lering uit getrokken hebt ²en samen met uw kinderen naar de HEER, uw God, terugkeert en Hem weer met hart en ziel gaat gehoorzamen – daartoe heb ik u vandaag aangespoord –, ³dan zal de HEER, uw God, in uw lot een keer brengen:

Hij zal zich over u ontfermen en u, na u eerst verstrooid te hebben, weer uit al die landen bijeenbrengen. ⁴Zelfs al zijn sommigen verbannen naar het eind van de wereld, de HEER, uw God, zal u terughalen en weer bij elkaar brengen.

⁵Hij zal u terugbrengen naar het land dat uw voorouders ooit bezaten en het u weer in bezit geven. Hij zal u meer nog dan uw voorouders zegenen en in aantal doen toenemen.

⁶De HEER, uw God, zal uw hart besnijden en ook dat van uw nakomelingen, zodat u Hem weer met hart en ziel zult liefhebben en in leven zult blijven.

DEUTERONOMIUM 29:28:1-20

1 Wanneer alles werkelijkheid is geworden wat ik u gezegd heb en de vervloekingen, en wanneer u ten slotte uiterlijk is u uiteengejaagd en verstrooid onder alle volken, en u samen met uw kinderen naar de HEER, uw God, zult terugkeren en ziel gaat gehoorzamen – daartoe hebt u de HEER, uw God, in uw lot een keer brennen. Hij zal zich over u ontfermen en u, na u eruit te hebben lander landen bijeenbrengen. *4* Zelfs al zijn sommigen in de wereld, de HEER, uw God, zal u terugkeren. *5* Hij zal u terugbrengen naar het land dat ik u eerder in bezit geven. Hij zal u meer zeg dan uw voorvaders zegenen en in dat land doen toenemen.

***6* De HEER, uw God, zal uw hart besnijden en ook dat van uw nakomelingen, zodat u Hem weer met hart en ziel zult liefhebben en in leven zult blijven.**

28 Jood is men niet door uiterlijkheden, en het gaat ook niet om de uiterlijke, lichamelijke besnijdenis;

29 Jood zijn is iets innerlijks en de besnijdenis is die van het hart. Het is het werk van de Geest, niet van een geschreven regel.

Romeinen 2

15 Besef goed, vandaag stel ik u voor de keuze tussen voorspoed en tegenspoed, tussen leven en dood.

16 Wanneer u zich houdt aan de geboden van de HEER, uw God, zoals ik ze u vandaag heb gegeven, **door Hem lief te hebben**, door de weg te volgen die Hij wijst, en zijn geboden, wetten en regels in acht te nemen, dan zult u in **leven** blijven en in aantal toenemen, en dan zal de HEER, uw God, u zegenen in het land dat u in bezit zult nemen.

17 Maar als u Hem de rug toekeert en weigert te luisteren, als u zich ertoe laat verleiden neer te knielen **voor andere goden** en die te vereren, *18* dan zeg ik u op voorhand dat u te gronde zult gaan. Dan zal u aan de overkant van de Jordaan, in het land dat u in bezit zult nemen, **geen lang leven** beschoren zijn.

19 Ik roep vandaag hemel en aarde als getuigen op: u staat voor de keuze tussen leven en dood, tussen zegen en vloek. **Kies voor het leven**, voor uw eigen toekomst en die van uw nakomelingen, *20* **door de HEER, uw God, lief te hebben, Hem te gehoorzamen en Hem toegedaan te blijven**. Dan zult u lang blijven wonen in het land dat Hij uw voorouders Abraham, Isaak en Jakob onder ede heeft beloofd.'

DE ROL VAN DE TORA | GOD SPREEKT TOT DE MENS

Deuteronomium 31

24 Toen Mozes alle bepalingen van de wet op schrift had gesteld, *25* gaf hij de Levieten die de ark van het verbond met de HEER moesten dragen de volgende opdracht:

26 'Leg dit **Boek van de Tora** naast de ark van het verbond met de HEER, uw God; het moet daar blijven om **tegen dit volk te getuigen**.

27 Want, Israël, ik weet hoe opstandig en onhandelbaar u bent: tijdens mijn leven hebt u zich al steeds tegen de HEER verzet, hoe zal het dan niet gaan na mijn dood!

HET GROTE VERHAAL VAN DE BIJBEL

Hoe zal God de menselijke rebellie overwinnen?

Schepping

De ongehoorzaamheid / rebellie van de mens (zondeval)

God biedt redding aan via Israël

God redt door Jezus Christus

God biedt redding aan via de kerk

het oordeel

Herscheping

The background features a gradient from red at the top to blue at the bottom. On the left side, there are several circular elements: a large scale with numerical markings from 140 to 260, and several smaller circles with dashed lines and arrows, suggesting a process or cycle. The overall aesthetic is technical and futuristic.

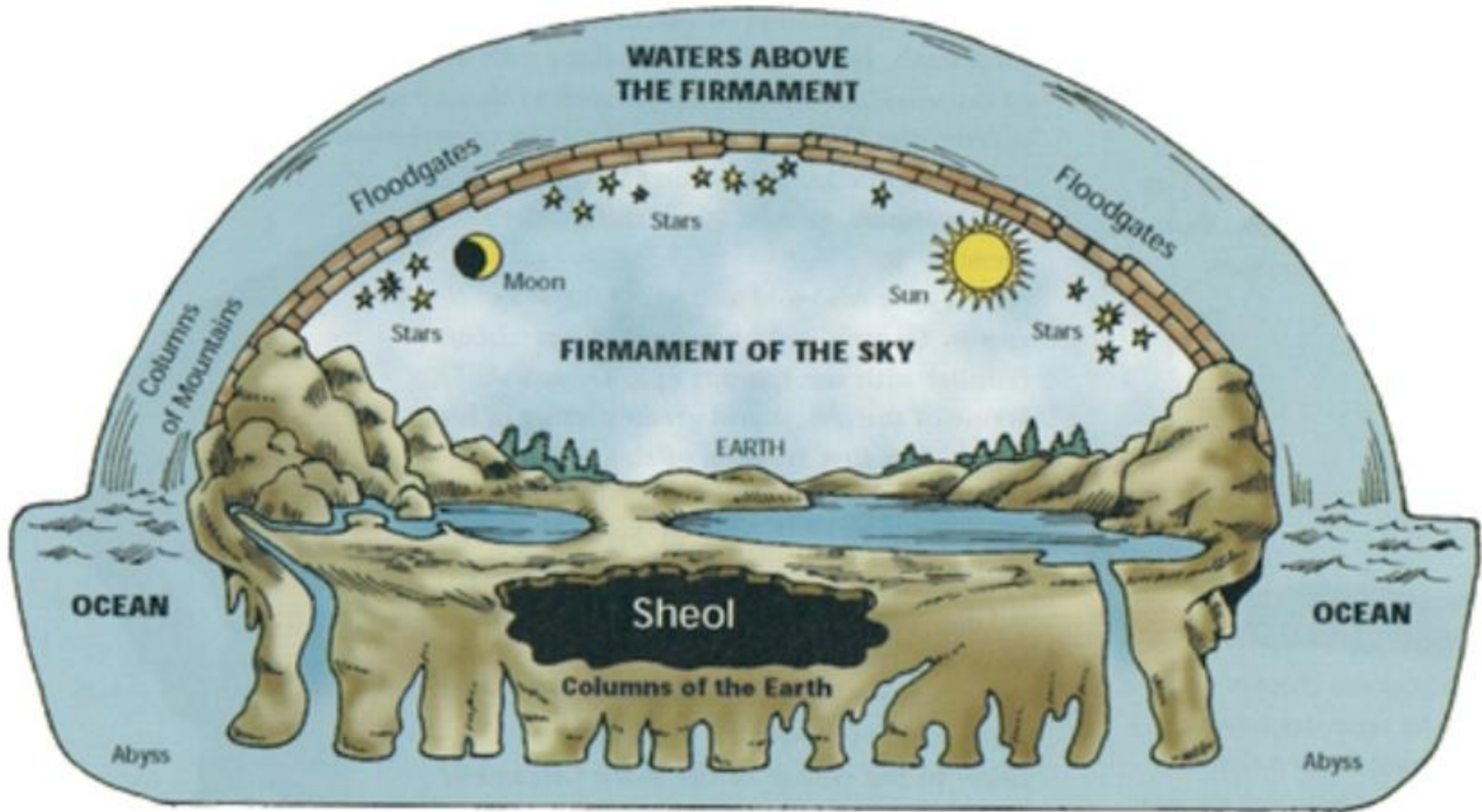
TERUGBLIK OP DE PENTATEUCH

DE OPBOUW VAN DE PENTATEUCH

- *Genesis*: van Eden naar een Egyptisch graf = vervreemding van God
 - *Exodus*: bevrijding door JHWH en aankomst op de Sinaiï: alleen Mozes mag de heilige berg opgaan
 - *Leviticus*: hoe de heilige God te midden van zijn geheiligde volk kan wonen
 - *Numeri*: hoe te reizen met de tabernakel en in hfs.10 vertrek van de Sinaiï
- *Deuteronomium*: terugblik en oproep tot trouw aan God om te Leven in het beloofde land van melk en honing

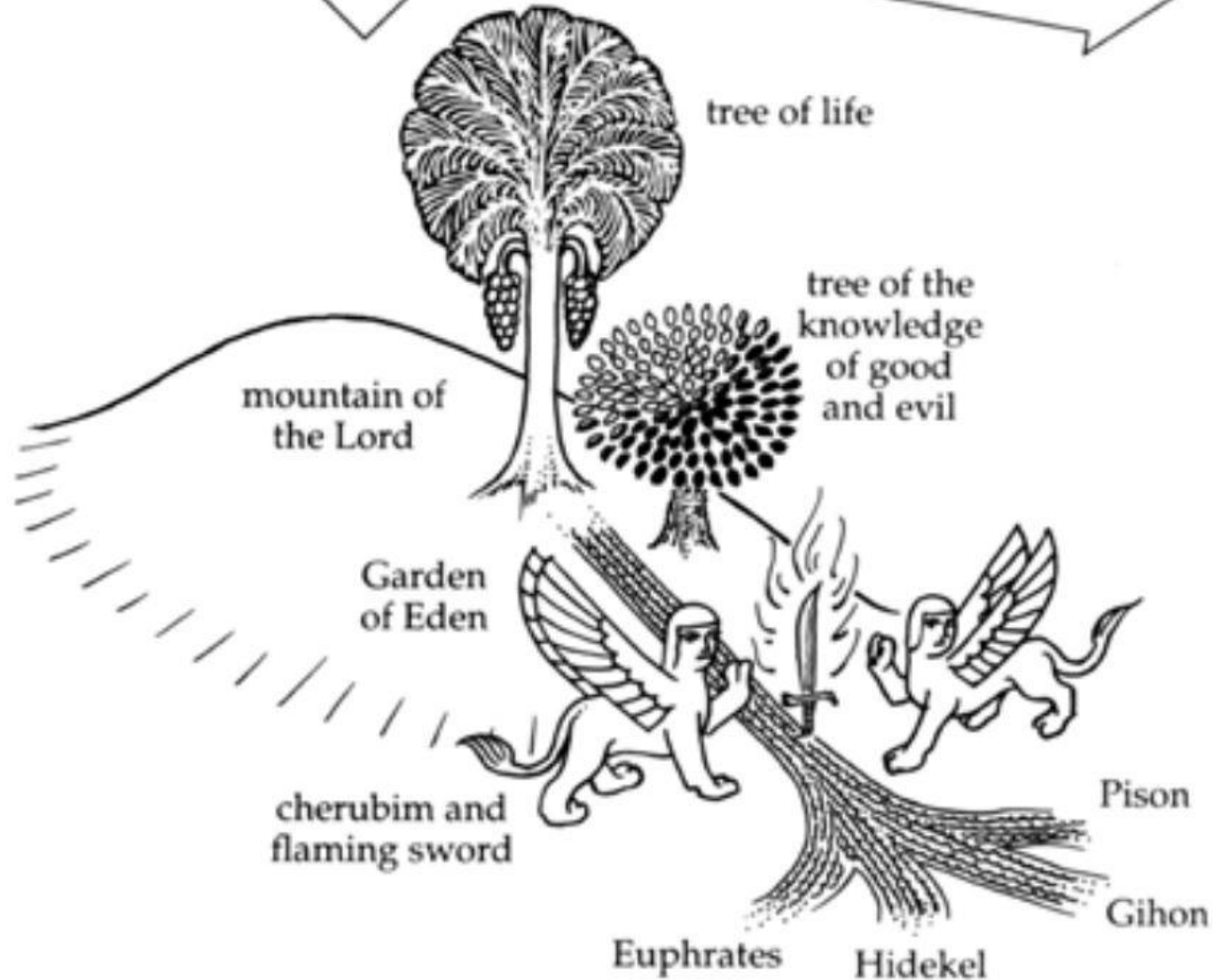
DE STRUCTUUR VAN GENESIS | DE TOLEDODFORMULE

Genesis 1-11		Genesis 12-50	
2:4	Dit is de geschiedenis van de hemel en aarde	25:12	Dit zijn de nakomelingen van Ismael
5:1	Dit is de lijst van Adams nakomelingen	25:19	Dit is de geschiedenis van Abrahams zoon Isaak en zijn nakomelingen
6:9	Dit is de geschiedenis van Noach en zijn nakomelingen	36:1, 36:9	Dit zijn de nakomelingen van Ezau , ook Edom genoemd Dit zijn de nakomelingen die Ezau, de stamvader van de Edomieten
10:1	Dit zijn de nakomelingen van Sem, Cham en Jafet , Noachs zonen	37:2	Dit is de geschiedenis van Jakob en zijn nakomelingen, vooral aandacht voor Jozef en Juda (Gen.49)
11:10	Dit zijn de nakomelingen van Sem		
11:27	Dit is de geschiedenis van Terach en zijn nakomelingen, nl Abraham		
Tijdsbestek van meer dan 1600 jaar		Vier generaties, ongeveer 360 jaar	

CREATION

FALL

De hof van Eden

DE BEWEGING VAN GENESIS 1 TOT 11

	Zonde	→	Consequentie
Gen. 1-3	Rebellen willen zijn	→	Kennis van goed en kwaad. Het land vervloekt. Niet meer bij de levensboom.
Gen. 4-5	Kain vermoordt Abel, Lamech schept op	→	Moord, kluist.
Gen. 6-9	Alle mensen zijn en doen slecht	→	Dood door de vloed.
Gen. 10-11	De toren van Babel		Niet meer één Niet meer bij elkaar.

Babel

GODS RESPONS OP DE MENS

	Menselijke zonde	Gevolg	Genade
Gen. 1-3	Rebellie, als God willen zijn	Kennis van goed en kwaad. Het land vervloekt.	De slang wordt overwonnen, maar pas in de toekomst.
Gen. 4-5	Moord op Abel, Lamech	Dood en wraak.	Henoch en Noach.
Gen. 6-9	Alle mensen zijn en doen slecht	God is gekwetst. De vloed.	Verbond met Noach en de schepping.
Gen. 10-11	De toren van Babel	Verstrooiing.	Eén van de stammen is Abraham, die tot zegen zal zijn
Gen. 12 en verder	Abraham -> Israël -> Jezus weerstaat de duivel en overwint de dood -> door zijn Geest is Hij in ons		

Mediterranean Sea

Syrian Desert

Euphrates R.
Babylon

Damascus

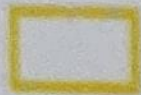

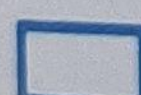
Jerusalem

Beersheba

Hebron

Arabian Desert

Red Sea

- Genesis
- Exodus
- Leviticus
- Numbers
- Deuteronomy

Israëls uittocht

van Egypte tot aan de Moabvlakte, de grens van het beloofde land

Exodus <i>'dit zijn de namen'</i>			Leviticus <i>'en Hij riep'</i>	Numeri <i>'in de wildernis'</i>		
1:1-15:21	15:22- 18:27	19-40	1-27	1:1-10:10	10:11- 21:35	22-36
430 jaar	3 maanden	9 maanden	1 maand	3 maanden	39-40 Jaar	5 maanden
Mozes' leeftijd: 0-80		Mozes: ±80 – 120 jaar				M. sterft
Uit Egypte	In de wildernis	 Bij de berg Sinaiï			In de wildernis	Vlakte van Moab

Israëls uittocht

van Egypte tot aan de Moabvlakte, de grens van het Beloofde land

Exodus

'dit zijn de namen'

Leviticus

'en Hij riep'

Num.13-14
Verkenners
en straf

'in het Beloofde land'

1:1-15:21

15:22-
18:27

19-40

1-27

1:1-10:10

10:11-
21:35

22-36

430
jaar

3
maanden

1
maand

3
maanden

39-40
Jaar

5
maanden

Ex.32-34
Verbonds-
breuk en
verbonds-
herstel

Mozes' leeftijd.

Mozes: ±80 – 120 jaar

M. sterft

Uit Egypte

In de
wildernis

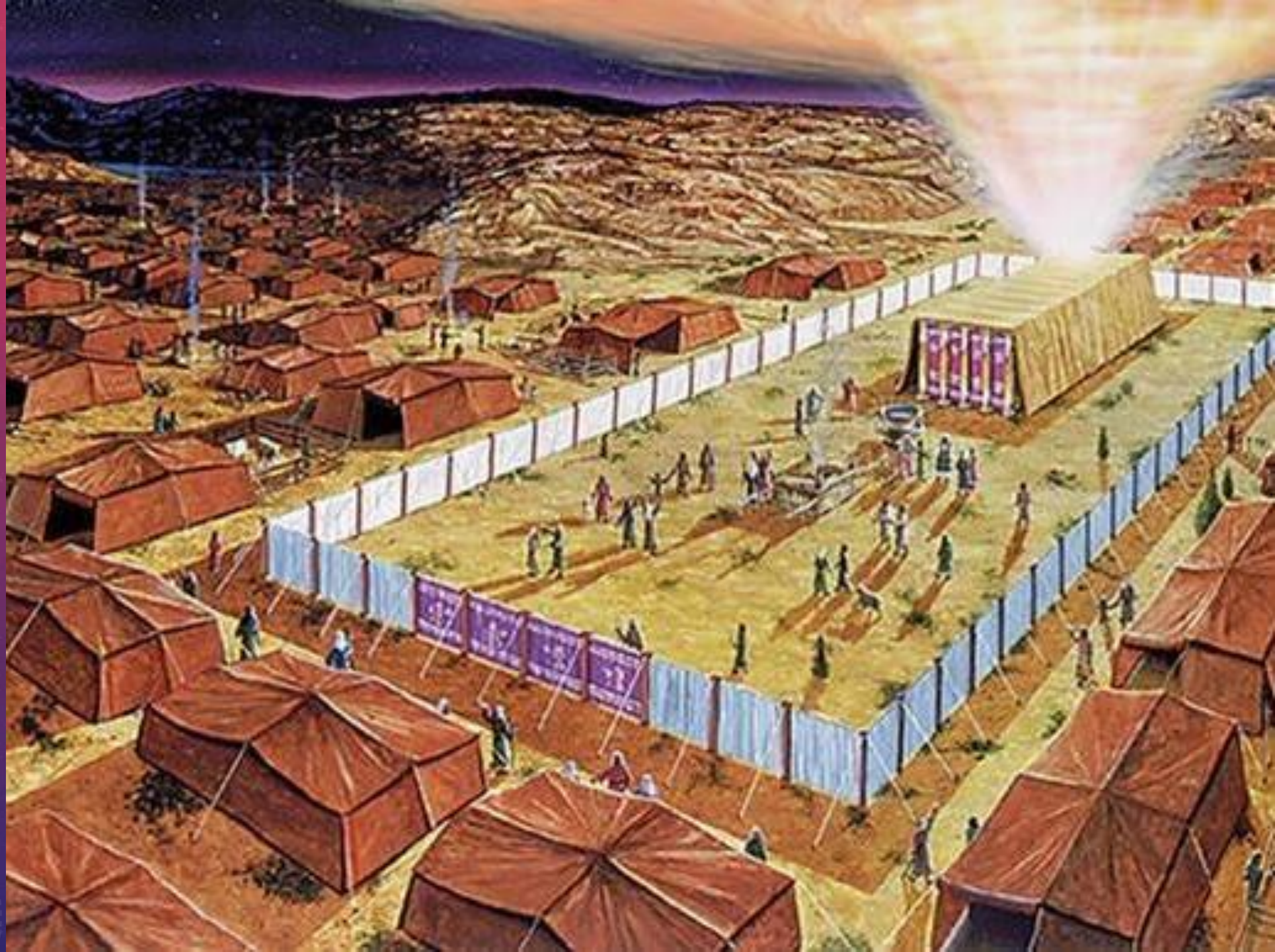
Bij de berg Sinai

In de
wildernis

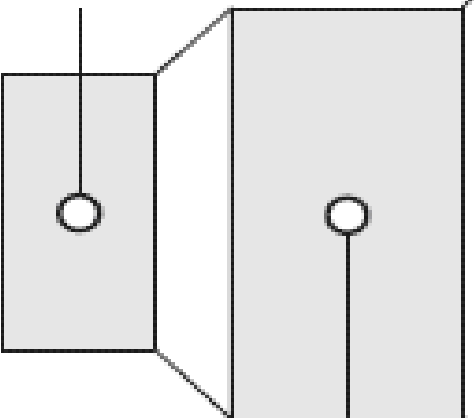
Vlakte van
Moab

EXODUS – LEVITICUS - NUMERI

- Eén lang verhaal: God **redt** zijn volk en het bevrijde volk gaat naar het beloofde land
- Overkoepelend thema **God wil bij zijn naam gekend zijn**: Gods naam kennen = Hem vertrouwen
 - **God wil te midden van zijn volk wonen**: wat is ervoor nodig dat de heilige JHWH bij de rebellerende mensheid kan wonen: orde o.a.
 - **Gered voor een roeping**: tot zegen zijn zodat God zijn doel kan realiseren (dat alle volken Hem leren kennen en Hij bij hen kan wonen)

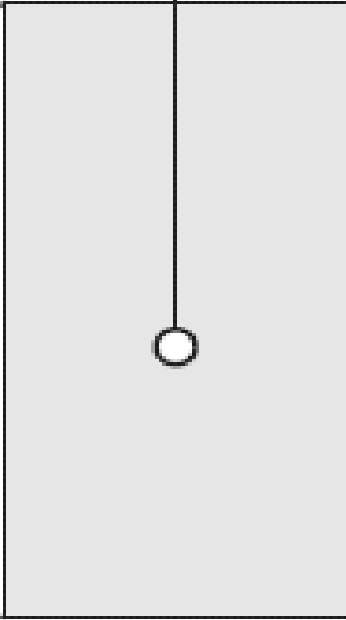

De tien woorden
Ex.20, Deut.5

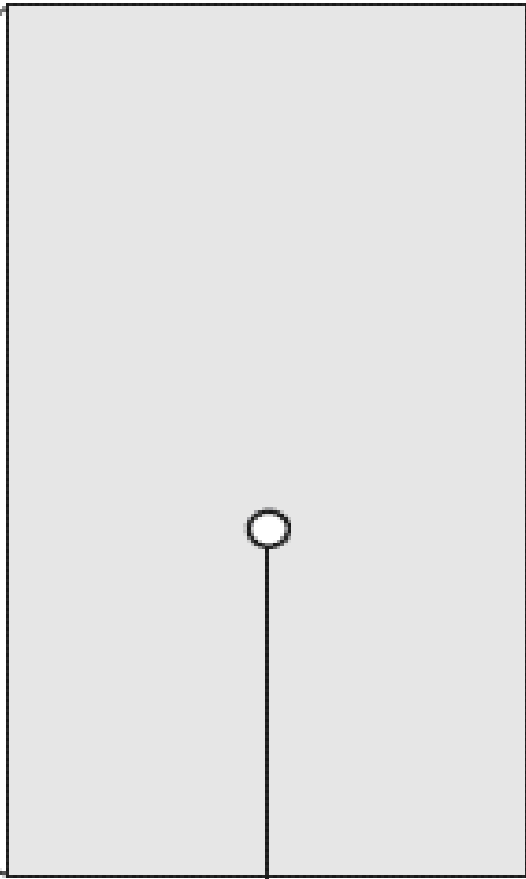

Het boek van het verbond,
Ex.20:22-23:19

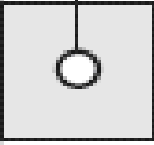
Hoe heilig te leven
Lev.17-26

De Tora van Deuteronomium
Deut.12-26, 28

Het grootste gebod in de tora
Matt.22:36-40

DEUTERONOMIUM 6 EN MATTEÛS 22

6₄ Luister, Israël: de HEER, onze God, de HEER is de enige!

5 Heb de HEER, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw kracht.

36 'Meester, wat is het grootste gebod in de wet?'

37 Jezus antwoordde: 'Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand. (Deut.6:5, 11:1 en 13, 13:4, 30:6)

38 Dat is het grootste en eerste gebod.

39 Het tweede is daaraan gelijk: heb uw naaste lief als uzelf. (Lev.19:18 en 34)

40 Deze twee geboden zijn de grondslag van alles wat er in de Tora en de Profeten staat.'

DE

MATTEÛS 22

Liefhebben ≠ een emotie
Liefhebben = toewijding
en gehoorzaam vertrouwen

6⁴L

God, de HEER is de enige!

5^He

heel uw hart en met heel uw ziel en met heel

uw kracht.

36 *'Meester, wat is het grootste gebod in de wet?'*

37 *Jezus antwoordde: 'Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand. (Deut.6:5, 11:1 en 13, 13:4, 30:6)*

38 *Dat is het grootste en eerste gebod.*

39 *Het tweede is daaraan gelijk: heb uw naaste lief als uzelf. (Lev.19:18 en 34)*

40 *Deze twee geboden zijn de grondslag van alles wat er in de Tora en de Profeten staat.'*

GENADE EN WET IN HET VERBOND

Gehoorzaamheid aan de Tora:

- een reactie op het allerhoogste en unieke voorrecht om Gods wil te kennen, en gehoorzaamheid daaraan is geen last (4:6-8).
- de dankbare reactie op bevrijding / redding, geen voorwaarde voor verlossing (6:20–25).
- een uitdrukking van verbondsliefde, niet een plicht die door de ene partij aan de andere werd opgelegd (26:16–19).
- een bewijs van de besnijdenis van je hart en je ontzag en liefde voor God, niet slechts een uiterlijke daad (10:12–11:1; 30:6–9).
- bereidwillige toewijding van je hele wezen aan de genadige God, de verbondspartner (6:4–9; 10:12–13).

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

1. De structuur van Deuteronomium
2. Drie thema's uit drie toespraken van Mozes:
 - a. Terugblik: De genade van God in roeping en bevrijding
 - b. De uitleg van Gods genade
 - c. De oproep: vertrouw op Gods genade
3. Vergelijking met verbondsteksten van die tijd
4. Terugblik op de hele Pentateuch: **Heb God lief en leef!**

RONDREIS 2024 | DE PENTATEUCH

Eén geheel en één belangrijk fundamenteel verhaal:

- De Pentateuch *begint* met een woeste donkere doodse aarde, waar God orde, licht en leven in aanbrengt en de eerste mensen in een tuin laat wonen. Deze mens maakt een ongehoorzame keus en de mensheid verliest het leven in Gods nabijheid.
- Het *midden* van de Pentateuch: God wil gekend zijn en temidden van zijn volk wonen, ondanks hun voortdurende rebellie.
- De Pentateuch *eindigt* met de toespraak van Mozes, waarin hij het volk op het hart drukt om God in het beloofde land gehoorzaam te zijn.

=> De boodschap van de hele Pentateuch of Tora is ingekaderd in de keus waar mensen voor geplaatst worden, en de oproep is:

Laat elke generatie voor God kiezen, bij Hem is het Goede Leven!